

ukrainian

by *maria hristova*

*laureate of the international linguists olympiad
(kiev – ukraine)*

Фрагменти листив

Письменник

Усі ми маємо почуття, але
Це не означає, що хтось із нас поет;
Поки станемо такими, ми просто пробуємо себе.
1999

Неуцтво

Ніхто не знає мене так,
Як я себе знаю.
Незважаючи на це я ледь себе знаю.
1973

Удар

Уражений раз в голову блискавкою,
Не сподівайся почути
Блискавки гуркіт.
1973

Співчуття

Це значить запам'ятати й найлегше страждання,
яке ти комусь заподіяв,

і забути самі хворобливі страждання,
які коли- або тобі заподіювали.

1997

Шабля и перо

Даремно прибігати до шаблі,
Якщо перо розгромлене.

1993

Пророцтво

Кожна людина - пророк.
З нього життя починається, у ньому життя кінчається.

1988

Щастя

Якщо сприйняти
Від політеїзму –
 Повагу до землі й нашим предкам,
Від релігій - духовність Далекого Сходу,
Від іудаїзму - світогляд і сталість,
Від християнства - любов і прощення,
Від ісламу - тепло віри,
Від світського - розуміння й сприйнятливність,
Від гуманізму - загальний крок,
Ми могли б бути самими щасливими серед усіх людей.

1990

Батьківщина

Це шматочок землі,
На якому радієш своїй свободі
Вона може бути незвичайно великою
Майже на всю вселену
Або набагато менше, обмежена до наших власних уяв.

1990

Проникнення

...Виришивши, що прийшов час, коли лідер повинен перейти до піднесеного злиття, люди оточили його чекаючи його останніх наставлянь. Він сказав їм:

- Звільніться від матеріального так, як я це зробив, будучи у віці семи років, я подарував улюблену іграшку бідній сусідській дитині. Той факт, що вона була моєю улюбленою іграшкою, майже що утримало мене від осмислення значення дарування.

- Звільніться від страстей так, як я це зробив, коли в сімнадцять років я пожертвував любов'ю в ім'я дружби.

- Звільніться від пізнання так, як я це зробив, коли у двадцять сім років я нарешті покінчив з набором документів, що майже довело мене до суєти за рахунок скромності.

- Звільніться від популярності так, як я це зробив, коли в тридцять сім років я зрозумів, що вона приносить нам тільки фантазії.

- Звільніться від метафізичних міркувань так, як я це зробив, коли в сорок сім років я усвідомив, що повинен залишити істину самій істині.

- Звільніться від прихильності так, як я це зробив, коли в п'ятдесят сім років прозрів лицемірство в людей.

- Звільніться від собиподібних і живеє як пустельники, як це із мною відбулося в шістдесят сім років, якщо трапиться, що ви втратите всіх справжніх друзів.

- Звільніться від думки так, як я це зробив, коли в сімдесят сім років перестав писати й порвав усі свої книги, які відокремили мене від природи.

- Звільніться від тіла свого, наскільки це можливо. Отже, коли проб'є час, ви легше звільніться від життя, яке знаєте, щоб злитися з тим, ким ви усе ще зневажаєте...

1999

Виписки з Емансипованих

Бриз

(передбачає постановки про час і простір)

Я - бриз, який віє у всесвіту, без ніяких обмежень ні часом, ні простором, який завершує свою бурхливу подорож у легенях немовляти. Лише тоді я навчився цінувати життя, у частку якої і я перетворився.

1995

Мелодія

(на землі, куди свобода повернулася)

Після взаємного винищення народів і їх зникнення з землі й свобода повернулася; у пам'яті буде віддаватися тільки мелодія, породжена безрезультатною мрією якогось генія помирити ворогів. І нарешті залишилася природа, що роздається за допомогою птахів, річок і дерев мелодією існування, інтелекту й сили.

Так, це я, природа мене настроїла.

1997

Поема

(врата спокою на берегах Волги)

Пам'ять про населення перенесло мене у вірш без імені, який говорить:

Дитя моє,

Якщо коли-небудь відчуєш біль про мене,

Коли я покину цей світ,

Щоб досягтися царства небесного,

Живи інтенсивним життям і,

Коли проб'є й твій час досягтися злиття,

Приходь до мене в мою обитель,

У буття и порожнечу,

Тут знайдеши мене

З гусячим пером у руці й розтягнутим переді мною пергаментом

У пошуках того, що воскрешає.

1997

Скеля

(романтична мить у пустелі Гобі - Монголія)

Тепер я - нерухома скеля, до якої дотепер ніхто не доторкався. Двоє закоханих гравірували свою любов на скелі и так зробили мене свідком їх страсті й історії.

1995

Совість

(відсторонений під час битви)

І нав'язали мені людину, який і мене їй нав'язали. Пліч-о-пліч ми боролися, юнаки, гідні бути прикладом і продовжили з ще більшою

запеклістю в нашу молодість. Він вибрав політичну кар'єру як засіб до існування и завоював собі ім'я на цім поприщі, доходячи до того, що, одержавши владу, став нею зловживати. На моє питання "чому це робиш, що сталося з гарним прикладом і боротьбою?", він відповів, виправдовуючи гноблення інших необхідністю зберегти придбане. У той день мене відсторонили.

1997

Примара

(поза часом и простором)

Я знову у влади, поза часом і простором, далеко від органів почуттів і дійсності...

1997

Поважний

... В обитель поважного прийшла смерть.

Спочатку, побачивши його спосіб життя, вона його пощадила. Він продовжив її звати и нарешті вона виконала його бажання. Поважний зливається з природою через космічні взаємодії, точно так само, як усі істоти до и після нього, перетворюючись у такий спосіб у частину тієї істини, в ім'я якої він зробив так багато, у своєму прагненні зрозуміти її. Родички и люди збираються із усіх кінців, щоб віддати останню данину поваги поважній людині. Дехто вловлює аромат фіміаму в його будинку и зараховує його до лику святих. Інші переконані, що помітили світло навколо будинку и проголосили його новим пророком. Тоді старший син старшого сина поважний людини роздрукував лист із останнім велінням дідуся и прочитав його високим голосом:

"Моя остання воля інкрустована в моє життя. Прочитайте и візьміть приклад. Запам'ятайте, що ніхто не краще жодного з вас, як і те, що жоден з вас не краще будь-якої людини.

Що стосується мене, я - звичайна людська істота, імовірно - перший зі звільнених и тех, що злилися духом; моє бажання - не залишитися останнім, знаючи, що я - не перший, ні останній із усіх, що посправжньому злилися.

Нехай день моєї кончини стане днем злиття з істиною и днем космічного звільнення. Що стосується моєї могили, нехай вона буде в моїй обительі, з самим звичайним надгробним каменем з висіченими на

ньому словами: *"Тут почиває людина з зеленої долини"*. Нехай ворота моєї обителі будуть, назавжди і як завжди, постійно відкритими, без змін, залишени онли розрусі часу и настроям природи.

Улюблені мої, радійте за мене, тому що, як би не було більшим це місце, його буття ще більше, і незалежно, скільки часу пройде, небуття його буде ще більш величезним. У такий же спосіб, як би значущим не було почуття, його небуття являється ще більш могутнім і якими б ні було вимірювання дійсності, її небуття - ще більш безкрайне".

Май, 1996

Виписки з Тих, що злилися

Шукач

Бачу його по вечорах, як риється у відрах для сміття; потім засуджую його и залишаю його гірку долю...

Потім починаю стежити, коли бідняк приходить. Спочатку, ніч за ніччю, щоранку й, нарешті, у будь-який момент дня. Тому що людина звекає до цього важкого режиму й, замість того, щоб робити це з небажанням, як спочатку, він починає діяти зі сталістю и умінням; і довгий час все так само, а останній раз, коли ми розминулися і зустрілися очами, я був той, хто провалився крізь землю від сорому.

1999

Злиття

Тепер, коли позивач дав показання під присягою и захист зробив своє дило, наступила мить, коли Суддя- Бог, до цієї миті мовчазний, прочитав вирок. І вуста його вивергають похмуре світло, одночасно - в'язницю и утіху свободи.

Мовчання змушує мене вдивитися в Суддю- Бога и слухати, як він читає вирок. Так я підходжу близько , щоб дивитися на нього, без ніяких жестикуляцій, з заплющеними очима. Якесь штучне скло, що віддзеркалює, відкриває мене перед Суддею-Богом, який вирікає вирок, що ґрунтується до деякої міри на людській свідомості, з ключовим словом невинність. Тоді розумію, що я один, що протиріччя

зникають і що протікає злиття. І ось - я в присутності и пророків, і грішників. Я зливаюся з ними и у них, із Суддею- Богом і в ньому, тому що всім нам приготовлена однакова доля; свідомість - по суті дила всього лише гарантія рівноваги людини й невираження багатьох осіб разубеждиння. І ось - я тут, у всемогутності, частиною якої я ніколи не переставав бути, у бутті й небутті, з якими я ніколи не розлучався.

Ось - я тут, однакова частиця всемогутності, буття й небуття, тому що неможливо помішати людині перетворитися в частицю після смерті.

1998

Від'їжджаючий

Після повною ностальгією подорожі по землі, місце мого попереднього життя, я відправляюся в доленосну подорож.

Я постійно переживаю мої земні спогади, навіть після подорожі. Так, без яких б то ні було обмежень, я пливу серед часу и простору. Якщо я бреду в абсолютнім пізнанні и універсальній істині в пошуках шляху до пожвавлення и до того, що перемагає и завжди буде перевершувати Людину, якщо я млюю дух будь-якими тривогами: дотичними Людини, Його будні і Його майбутнього, благоденства і його Свободи.

Тому що, якби не було Людини, що означали б такі поняття, як життя й смерть? Що із себе б представляла всемогутність зі своїми двома обличчями: пізнання и істина? І задам собі питання: у такому випадку чому щастя Людини на землі настільки недосяжне?

Вірю в життя людини нагорі, сам я знаходжуся вже тут. Але що мені сказати про життя на землі? Чи можливо поліпшити умови для Нього?

Як мені це зробити зверху, де я знаходжуся?

Єдино смерть кладе кінець голоду, жадібності, мріям посвячених і безрозсудих, тих, що знають і невежим.

Згодом, лише за допомогою смерті досягається рівність між всіма. Те, про що я переживаю, насправді, це - Людина.. Але, незважаючи на це, я не повністю злився з Ним і із Всесвітом, поза часом и простором, у житті и смерті? У такому випадку, чому я переживаю?

Я від'їжджаю, говорю вам, звільнившись від будь-яких засобів вираження, незалежно письмових чи ні. Я сказав, їду, звільнившись від будь-яких міркувань, навіть стриманих або обмежених.

Від'їжджаю, звільнившись від будь-яких потягів, навіть від емансипації, від абсолютного пізнання и універсальної істини. Відбула і Людина, звільнившись від Бога Всесвіту. Нарешті відбув і Бог Всесвіту, звільнившись, у свою чергу, від Людини.

Звільнився і я; звільнилася Людина и звільнилася Бог Всесвіту.

1999

Виписки із Мрійника

Останній

... Наприкінці життя, після серйозних роздумів, мрійник прийшов до наступних висновків:

Бог народжується, потім росте й старіє в душах людей. Ті, хто сприймають його по-своєму, вірять, що Бог створив Людину тільки для того, щоб він розважався, і в такий спосіб вони віддають себе цьому божевіллю. Однак ті, хто бояться його, роблять аналогічно, присвячуючи себе Йому так сильно, що просто забувають жити. У пошуках Бога, з уявленням про власний образ, який старіє в часі й просторі и губиться в бутті и небутті, Людина забуває, що смерть знищує все разом і повністю з'єднує його з тим, що він шукав, або з тим, чого він навіть не починав шукати.

Людина, яка зазнає жах смерті, але осмислює буття, боїться ще сильніше. Так вона не може досягти стану емансипації и злиття в потойбічній житті настільки легко, як це удається іншим елементам природи и всесвіту. Він повинен заново активувати свій розум, асимілювати дві концепції емансипації й злиття.

Крім того, поки він мріє про життя після життя, він представляє його подібним житті дотепер, якого він знає, причому найбільше він сподівається на його вічність.

Але в такому випадку чи не являється це дурним? А чи не перетвориться Людина в Бога? У пошуках віри Людина цурається близьких, протиставляючи себе їм. А чи не впливає при такому положенню, по суті, щоб людство з його великими цінностями, не наблизилося до своєї самовпевненості? А що стосується самої віри, вона в дійсності представляє найлегший спосіб досягнення

ненадійного кінця, поки воля працювати в ім'я людства являється найбільш надійним способом.

До вчорашнього дня Людина виживає серед природи, але не цінував її. Сьогодні він її використовує і зловживає нею. Дотепер йому вдалося зберегти її через повільну еволюцію. З сьогоднішнього дня й надалі чи зуміє Людина зберегти природу, в обстановці світу, що розвивається усе більш швидкими темпами? Мрійник просто доходить до висновку, що насправді не має майбутнього в людства, яке постійно роз'єднується залежно від расової приналежності, мов, територій, релігій і догм, що об'єднане навколо жадібності, у той час як гуманізм повністю забутий.

2000

З гімнів

9

Я - немовля, юнак,
Старий, вічність.
Я батько, знемога,
Матір, врожай.

Я - неживе, динамічне
Культури, врожай.
Я - добро, дарунок,
Зло, убогість.

Я - любов, співчуття,
Ненависть, нещастя.
Я - надія, очікування
Щастя, доля.

Я - думки, істина,
Віра, мрія.
Я - той, що бачить доступне для огляду
І кожна падаюча зірка.

Я - життя, смерть,
Буття, небуття.

Я - Бог, безсмертя,
Все й ніщо.

Я – людина.
2000

11

Я - істота, отже, відповідальний;
Ти існуєш, отже, ти - теж;
Ми існуємо, отже, і ми - теж;
Причинність нас зв'язує, завдяки єдності
До кращого й гіршого
Обов'язок змушує нас теж бути.
2000

Виписки з альфи- омеги

З отруєння

Яка витрата часу

Опинитися в омані ілюзіями.
З надією на зустріч або поцілунок;
Яка витрата часу
Уявляти собі неможливе й мріяти;
Яка витрата часу
На землі, у морі й у повітрі;
Бажаємо їздити;
Господи! А в сутності як нам смутно
Продарма витрачений час!
2002

Про життя

Повернення з подорожі життя,
Яку я так сильно намагався зрозуміти й осмислити,
Не позбавлене філософії.
Отримав набагато більше питань, ніж відповідей.
2002

Останні сльози

Тільки-Що покрапали
Це сльози від'їзду
Чи будуть вони смутні й теплі
Як при розлуці?
Або щасливі й мелодійні,
Як для емансипації?
Остання сльоза тільки покрапала, як гроза.
Ось вони, підштовхуючи мене відправитися в шлях
І ось - я відправляюся
З такою невимовною радістю
Я наспівую собі гімн
Гімн від'їзду, який я ніколи не писав;
Я наспівую його в перший раз.
Поки агонізую в перший раз
Усе ще наспівую його собі;
З надією виїхати, коли він скінчиться;
Усе ще наспівую його собі
І ось - я їду
Ось - я, щасливий, перетинаю!
2002

З слухача

Каїн

Каїн, що ти зробив, або краще, що зробив з тобою Людина? Ти вбив брата, або Людина обвинуватила тебе в його смерті, створивши тебе у своїй уяві? Чи дійсно Господові більше подобався Авель, приймаючи його дарунки, відкидаючи твої, як і твою любов, не визнаючи твою виснажливу працю; З готовністю я б підготував тобі пом'якшувальні обставини: слабка істота, фізично й розумово. Але якщо Авель тебе вбив, незалежно від усіх ознак пристрасті з боку Господу, я ніколи б його не простив.
2002

Співчуття

Знаходжу його там, розп'ятого. Знаходжу його знову, той, хто пожертвував своїм життям, в ім'я порятунку інших.

Між нами немає комунікації, з тих пір як ми вже живемо разом.
2002

Млини

Сервантес, я давно тебе шукаю, але наштовхуюся тільки на Дон Кихота верхи на Россинанти, по дорозі до його млинів, слідом за ним його вірний супутник Санчо, що сидить верхи на своєму ослові. Дорогий Мигель, ти запечатав Дон Кихота у свідомості й уяві людей і, до твого щастя, я не можу представити себе в пошуках твого героя, який, по суті справи, є сам ти.

Так що підготуй нас до пригоди, у дорозі з Дон Кихотом і Санчо!
2002

Даг

Хаммершельд, ти - другий Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй. Ти - уродженець Швеції, держави, в якій війни давно забуті й у тебе місія зберегти мир в усьому світі, наскільки це можливо. Будучи людиною обов'язку, ти з успіхом працював на користь автономних розв'язків організації. Який жаль і сум, зазнаєш зараз побачивши тієї ж самої організації, що перетворилася в емблематичний орган однобічних цілей і посередніх ідей.
2002

Сини

Твої сини, Джордж Вашингтон, символ звільнення Сполучених Штатів Америки; твої сини, сини людини, що працювала поважно й справедливо в ім'я більш щасливого життя людства; подивися на них, через дві століття після твоєї кончини. Незважаючи на досвід, який вони нагромадили, подивися на них, як оволодівають космосом до "Марса" у пошуках води й життя, залишаючи предосить води на землі, підданої забрудненню, у результаті чого мільйони непривілейованих людей приречені на смерть від спраги!

Таких синів ти праг мати, Вашингтон?
2002

Виписки зі Спогадів

Із вступу

Дитя моє,

Твій дідусь так часто мені говорив, що цифри його убили, з огляду на адміністративну роботу, яка, будучи в основному бухгалтерської, заважала йому писати.

А я б сказав, що букви мене убили, тому що більшість із них я використовував неправильно при написанні не- літературних творів. Незважаючи на це вони виявилися корисними й принесли мені великий успіх і допомогли мені заробляти собі на хліб. Але разом з тим вони мені мішали присвятити себе літературним писанням, які самі по собі являють собою скарбницю творчості.

Ти, хто прагнеш до емансипації,

Знай, що будь-яка людська істота має коріння, яким повинне пишатися, якими б те вони не були; достатньо того, щоб він скористався їхніми досягненнями й зневажив їхніми помилками. Коріння твої датують тим часом, коли земля належала пророкам, апостолам і святым. Я говорю не тільки про відомі, але й про тих пророків, апостолів і святих, які ревно хвилювалися пізнанням і культурою кожної людини, яка прожила своє життя відповідно до визнаних цінностей свого часу.

Коріння твої, дитя моє, знаходяться на Сході - серце землі: Арамейци, відкривачі Елю, єдиного Бога, далечіні тобі прізвище, тому що Нааман - слуга Елю. Самого Наамана, сирійця, головнокомандуючого арамейською армією, лікувала від прокази в дев'ятім столітті до нової ери пророчиця Елиша, поки він водив сім боїв на берегах ріки Йодан. Крім того, арамейська мова була мовою самого Христа.

Ти є також син Фінікії кананитов, винахідників листа, який вони не зуміли зберегти надовго, скоривши інші цивілізації, вони так втратили свою ідентичність.

Ти є також дитя арабів, які в сутності славно боролися за правду, що позабуте в наші дні й можливості для поновлення цієї справи позбавлені надією. Ти є дитя Лівану, успіх якого є прикладом, хоча й

серед окремих осіб, а не в національному плані через зростаючу меркантильність.

І нарешті, ти є дитя східної церкви, що іде своїм коріннями в глиб століть, хоча й розділеною, але в якій усе ще оповідачі прославляють Бога у своїх гімнах.

Пишайся цим, дитя моє! Назавжди помни, що одночасно із цим ти є дитя миті й усього людства.

І не забувай, що ти є дитя сим'ї, члени якої ніколи не гнобили інших. Тому що тільки Людина може повноцінно прожити своє життя, не гнобячи інших у самому широкому й ісчерпательном змісті цього слова.

Звільни свою совість, хоча й у в'язниці, куди тебе заточили після несправедливого вироку, тому що а якщо ні, то тобі буде важко, якщо несправедливо будеш радіти волі...

1998

الثقافة بالمَجَّان

Ath-Thaqafa bil Majjan

*Série littéraire gratuite établie et dirigée depuis 1991 par
Free of charge literary series established and directed since 1991 by
Serie literaria gratuita establecida y dirigida desde 1991 por
Naji Naaman*

najinaaman
an-najiyat

AN-NAJIYYAT

النَّجِيَّات

